

Ljubomir: Prava politika je ona, ktera ne oskruni niti pravice niti resnice.

Iglič: Kako pa nam je mogoče pravo politiko razločiti od krive.

Ljubomir: Po politični omiki, o tej vendar prihodnjič.

Navodi k narodnemu gospodarstvu.

Del II.

(Dalje.)

8. Da je pa naše delovanje v razmeri k našemu trudu plodno in se nam dolžno in pravično plača, moramo na to paziti, da se s tako robo pečamo, ktera je vredna našega dela, ali, da si takšnih pripomočkov dobimo, kteri nam delo polehčajo in to nadomestijo, kar je roba slabeja. Jaz si tedaj potrebnih pomočkov poiščem, da mi bode mogoče na moji njivi tudi 20 vaganov žita dobiti, da zato škode ne trpim, ker ga po ravno takšni ceni kakor moj sosed prodajati moram; ako pa vidim, da vse nič ne pomaga, pustim to njivo za pašnik ali kaj druga, da svoje delo neplačano ne izgubim in ga rajši za kaj boljšega obrnem.

9. Veliko je tedaj na tem ležeče, kako pametno z svojim delom ravnamo: treba nam je vedeti če je roba vredna, da se z njo pečamo, in kakošno mora biti naše delo, da bode vredna misle vedno na to, da naše delo je naše premoženje bogatstvo in sreča, a ktero se po tem ravna kakor ga rabiti in obračati vemo in znamo.

10. Že od nekdanj in vedno je zato težnja, si delovanje kolikor mogoče plodno načiniti in to se je povsodi tudi v tej razmeri doseglo, kolikor se je ktero ljudstvo za to brinelo, kolikor je marljivo, izobraženo in naučeno. Vsakdo lahko premisli in vidi kakšen je razloček med nami in našimi predniki pred 200 leti, ali med napredkom našim na Slovenskem in onim v Srbiji, Bosniji, Hercegovini; kdor si je pa zato še n. p. Angleško, Francosko in Nemško ogledal in to z našimi razmerami primerjal, najde sopet mnogo razločka.

11. Iščemo li načine kako nam mogoče si delovanje bolj plodno storiti najdemo posebno dva veljavna pota, namreč: dobro rabo naravnih delavnikov in pripomočkov in umno porazdelivanje dela. Naravni delavniki in pripomočki so različni: voda goni mlinska kolesa in druge takšne naprave; veter tudi goni mline in ladje po morju, drva ali oglje načini ogenj in vročina, vročina kuha naše jedi, tali rude; vročina stvari razteguje kakor jih hlad krči, to nam načini vapor, sopuh ali para, ki nam goni razne mašine, strelni prah nam je potreben za lov, za razstreljanje pečin itd.

12. Naše naprave, orodje in mašine, s kterimi vred prvi naravni delavniki delujejo, ali so jim prav to kar životnemu telesu duša se tedaj skupno naravni delavniki imenovati morejo. Po takem nam naše naprave, orodje in mašine kažejo in davajo lastnosti naravnih delavnikov, in ker so, kakor rečeno, kakor duša in telo medsebojno, naša skrb mora biti ene za druge pripravljati in je v takšni družbi kod naše sodelavnike in pomočnike rabiti.

Dopisi.

Iz Marlovea. X. + Y. (Dalje.) Tiverton je malo tržišče na Angleškem, v katerem je bil Lord Palmerston več nego 30 let poslanec, kajti ni imel nikdar nobenega protikandidata. Lord Palmerstonovo delovanje in njegova politika ni bila znana samo vsakemu Angležu, temuč celemu svetu, pa vendar je starec za potrebno držal se vsako leto svojim volilecem predstaviti in jim natanko račun o vsem položiti, kteri govori so se potem vsem časnikom celega sveta telegrafirali, kar je morebiti tudi S. znano. — Naši poslanci so pa dobro vedeli, da je bil ves slovenski narod po glasovanju za adresno na nje razkačen — še „Novice“ so cvilile — pa vendar se ni niti eden o naši politiki nikjer obširno oglašil. Se ve, „meeting“ svojih volilecev sklicati in se pred njimi opravičiti, bilo bi bilo naj bolj ustavno pravilno, to da tega še postava taktik ni dopuščala, ali bil jim je njihov organ „Novice“ zmirom odprt, zakaj se tam niso oglašili, kakor zdaj S., ko smo ga mi s strašnim trdom enkrat iz brloga spodili? Držali so se si proti slovenskemu narodu kakor Dalai-Lama v Tibetu, ki vsakih 7 let enkrat svojim vernim

samo noge pokaže. Sam Luka se je znižal v toliko, da nam je enkrat v „Novicah“ kmalu potem nesrečnim adresinim glasovanju a la Dalai-Lama samo noge prav ošabno pomolil po priliki rekoč: Vam nič to mar! — zakaj sem tako glasoval, bom že ob svojem času tistim povedal, kterih se to tiče! Ali kdo so tisti? Ali kranjski dež. zbor, ali jegovi ribniški volileci, ali kdo drugi? Kaj? — Jaz pa „nepremišljeno“ trdim, da je tisti ves slov. narod, da ni g. Svetec poslanec samih Ribničanov, nego vsega slov. naroda, in poznam nekega jako poštenega Ribničana blizu Kostanjevice naseljenega, ki je mnogo, mnogo k Svetčevi volitvi pripomogel in ki je še vse drugač razkačen in radoveden, nego jaz, zakaj so naši poslanci tako glasovali? — Ako se hoče Luka bolj natanko o parlamentarnem življenju poučiti, svetoval bi mu marljivo prebiranje teh-le časopisov iz parlam. držav, — pa oprost, Bog obvaruj, kmalu bi se bil spozabil, pardon! kajti znal bi g. L. Svetec „kacih par fraz v kakem časniku vjeti“ in postal bi vsled tega še slabši „politikar“, nego je zdaj! Pojdimo toraj na temeljito učena dela tucih pisateljev, ki so se „s politiko kaj časa pečali, kaj skusili, si mislili“ morebiti več o tem, nego g. Svetec z „učnim“ dr. Cenetom vred. Priporočal bi prekrasno delo o angleškem ustavu od John Stuart Mill-a (dobi se tudi v nemški prestavi, ako se ne motim od (Arnold Rugge-ta), spise profesorja Gneista ob enem prvaka prusk. parlamenta, in nazadnje bi še politiški aforizmi Roberta pl. Mohl-a zadostili (ki se nahajajo tudi v prav dobri hrvaški prestavi). — V obče pa moram reči, da je g. Svetec zdaj pravo parlam. pot nastopil, da svoje delovanje obširno v „Novicah“ opravičuje in opira, samo da bi se bilo spodobilo, da bi bil to že kakih 5 mesecev poprej storil, — bi se mu bilo veliko manj žolea razlilo zaradi nas „površnih in hudobnih“ dopisnikov, kajti kjegod velja med poslanci in narodom pravilo: Clara pacta, boni amici. — Odgovor na Svetčevo „novično“ opravičanje svoje politike nespada v ta sestavek. — Povem g. Svetcu dalje, da nisem jurist, to da mi je že čez 30 let natanko znano vse jugoslov. gibanje in posebno vse osebe v tem vpletene, kar bo tudi Cene, akoravno prav židane volje pritrdil. — Povem Luki, da mi nikdar na um ni padlo poštenega moža kterega si bodi naroda, naj manj pa slov. poslanca obirati, ker nam je bolj nego kteremu si bodi plemenu edinosti treba, zlasti ker nismo „po vrsti“ honorirani mi slov. dopisniki, kakor nemški korespondenti. Povem tudi, da nisem tega niti iz „Zukunft“ pobral niti iz ljublj. kazine, ampak povedal mi je to mož, ki mi je že davnej poprej pravil, kdaj bo Cene Sektionsrath postal in ki je v obče vse veredostojnosti vreden. Povem ga Luki enkrat v poznejših časih, ako se srečava, kajti zdaj bi se, ako ga imenjem, preveč zavzel. Očitno pa tu izjavljam, da me jako veseli, da je vendar g. Svetec sam enkrat to „kreisgerichtsratsko“ novico energično preklical in da mu verjamem, da je še zmirom naš stari pošten Luka, dokler se o protivnem faktično ne osvedočim — akoravno smo „in politieis“ različnega mnenja. — Rekel bi, da je jako naiven, ako bi se s časnikarstvom bolj pečal, pa ker je na žurnalistiko tako „ποδορα ιδωρ“ mu odpušcam to čudno zahtevanje, da bi dopisniki dotičnim vradnijam in nazadnje Hye-tu in zdaj Herbstu pisali, ali res Svetčeva „kreisgerichtsratska“ prošnja na kaki zeleni mizi že „erledigana“ leži?! (Konec prihodnjič.)

Blizu Maribora. 26. januarja. V št. 2. t. l. „Slov. Gospodarja“ nam je nekdo iz Maribora povedal, kako hvale in posnemanja vredno so čč. gg. bogoslovci mariborski za slov. matico med seboj nabirati začeli, naimre da knjižnico svojo spravijo v vrsto nesmrtnih udov matičnih, in pristavljen je bil važen nasvet, naj bi se po vseh slov. duhovščinah, gimnazijah in čitavnicah enake nabire osnoval. Iz celjske in mariborske gimnazije sem že izvedel, da pobirajo za matico radovoljne darove. Od drugod pa je dozda še malo slišati, kar si jaz iz tega razlagam, da povsod „Slov. Gospodarja“ ne berejo. Zato je pa bil oni g. dopisnik na koncu svojega sestavka prošnja na sl. vredništvo ljubljanskih „Novic“ dodal, naj bi tudi one o spomenotej zadevi ktero do svojih bravcev spregovorile. Ali „Novice“ so poslej že trikrat izišle, pa našega dopisnika prošnje še zmiraj ne uslišale. Škoda!

Iz slov. Bistrice. 31. jan. — Moj poslednji dopis vzbudil je nekaj nevolje pri dotičnih gospodih, a toliko je le pomagal, da je te dni že prišlo dovoljenje občinam tinske fare, da se smejo v eno zložiti. V kratkem bodo volitve odbornikov. Želeti bi bilo, da bi tudi druge občine našega